

Ambachtscentra schoeien hergebruik op nieuwe leest

Een geheel circulaire samenleving in 2050. Niets minder is de inzet van het eerder dit jaar gepubliceerde Nationaal Programma Circulaire Economie. Circulaire Ambachtscentra vormen een essentiële schakel om dit doel te bereiken. De centra, de eerste zijn er al, fungeren als veelzijdige knooppunten voor milieubewustzijn. In een vierluik duikt MilieuMagazine in de circulaire wereld van morgen.

ROEL BEUMER EN TANJA MEEUWSEN

In 2030 moet er een landelijk dekend netwerk zijn van Circulaire Ambachtscentra. Aldus luidt de ambitie van het Nationaal Programma Circulaire Economie. De centra fungeren als veelzijdige knooppunten voor hergebruik, reparatie, educatie en sociale werkgelegenheid. Een totaalpakket dat als vanzelf ook het milieubewustzijn op een hoger plan brengt.

Onderscheidende kenmerken

Een Circulair Ambachtscentrum kan zich zowel op één locatie bevinden als de vorm hebben van een netwerk van partijen die samenwerken in de regio. Vijf kenmerken maken hen onderscheidend. Om te beginnen is er de min of meer traditionele kringloopwinkel waar gebruikte goederen opnieuw worden verkocht. Nieuwe loot aan de hergebruikstam is allereerst de nauwe samenwerking met een milieustraat, waardoor het hergebruik van spullen en grondstoffen wordt opgevoerd. Tegelijkertijd fungeren de centra als werkplaats voor het uitvoeren van allerlei soorten reparatie- en upcyclingactiviteiten. Meer dan nu gebeurt creëren ze bovendien sociale werkgelegen-

heid. Niet alleen voor mensen die moeite hebben om mee te komen in het arbeidsproces, maar ook voor praktisch geschoolde werknemers en begeleiders. Tot slot bieden de centra educatieve programma's aan om deelnemers bewust te maken van circulaire activiteiten en vaardigheden.

Meerwaarde

De omvorming van kringloopwinkels naar circulaire ambachtscentra gaat ervoor zorgen dat de hoeveelheid restafval vermindert. De nieuwe aanpak zorgt er immers voor dat afgedankte goederen meer en meer worden gerepareerd. Daarmee draagt het initiatief tevens bij aan klimaatdoelstellingen, want hergebruik leidt tot minder CO₂-uitstoot. Het zorgt daarnaast voor waardevolle werkgelegenheid voor veel praktisch geschoolde mensen die een stap willen maken op de arbeidsmarkt. Door het aanbieden van creatieve en praktische scholing

kunnen zij zich verder ontwikkelen. Niet alleen krijgt het ambacht zo meer waarde, ook wordt kennis over reparatie en creatie gedeeld.

Aanjaagteam

Het concept van de kringloop staat aan de basis van de Circulaire Ambachtscentra. Eigenlijk logisch, want veel van de nieuwe initiatieven zijn geworteld in bestaande kringlooporganisaties. Volgens cijfers van de Branchevereniging Kringloop Nederland (BKN) zijn er momenteel al 58 locaties die aan alle vijf de pilaren voldoen. Hiervan identificeert Rijkswaterstaat momenteel zes vergevorderde centra die steun ontvangen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het ministerie heeft samen met de Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD) en het Repair Café een team opgezet om de uitrol van de centra te faciliteren. BKN is hierbij

'Nauwe samenwerking tussen kringloopwinkels en milieustraten vormt eerste stap'

‘Veelzijdige knooppunten voor hergebruik, reparatie, educatie en sociale werkgelegenheid’

betrokken om de belangen van kringlooporganisaties te vertegenwoordigen. Financiële steun en begeleiding vanuit het zogenaamde ‘kernteam’ heeft veel ambachtscentra een duwtje in de rug gegeven en hen in staat gesteld om te floreren.

Toekomstperspectief

De afgelopen jaren waren gericht op onderzoek en kennisdeling, resulterend in subsidies voor gemeenten, een startersgids, inspirerende lunchlezingen en een informatieve website ‘circulairambachtscentrum.nl’. Nu verschuift de focus naar de volgende fase: de professionalisering van het concept, met specifieke doelen voor stromen zoals textiel, meubels en apparaten. Om een landelijk dekkend net-

werk van Circulaire Ambachtscentra te bereiken, moet er nog veel gebeuren. Belangrijke eerste stap naar dat netwerk is dat iedere kringloopwinkel nauw samenwerkt met een milieustraat en vice versa.

Dit maakt het in ieder geval mogelijk dat de meeste producten die nog hergebruikt of gerepareerd kunnen worden een nieuw leven krijgen. ●●●

Vierluik

De ambachtscentra zijn prachtige voorbeelden van de circulaire economie in de praktijk. Daarom lichten we deze in de komende edities van MilieuMagazine uit in drie nieuwe artikelen. Hierin laten we zien wat een aantal best practices te bieden heeft. Aan bod komen: [WaardeRing](#), wat in de regio Zwolle

ruim 65 partijen verenigt in een Circulair Ambachtsnetwerk; [Foenix](#), waar op verschillende locaties in Apeldoorn de waarde en veelzijdigheid van ambacht en maatschappelijke bijdragen in werkplaatsen blijkt; [Duurzaamheidsplein](#) in Oss, wat een uitstekend voorbeeld is van één plek in de gemeente waar alles samenkomt.